

Nabolandsbilder

- journalistikk over grensene

Nordisk Frilansseminar

Lysebu, Oslo 13. – 15. mai 2004

Å bryte grenser ...

2

Kravene formelig suser rundt ørene når vi skal i gang med å forberede Nordisk Frilansseminar, og jeg føler bestemt litt prestasjonsangst. Det er så mye som skal klaffe.

Først skal vi finne et unikt sted der vi kan holde seminaret. Og det skal selvfølgelig være omgitt av typisk, norsk natur og ikke minst ha god mat. Så skal økonomien på plass, og det er ikke alltid like enkelt. Deretter skal vi finne et gjennomgangstema for seminaret som helst skal engasjere de fleste deltakerne. Og så er det foreleserne som er et kapittel for seg. De skal være både spennende, engasjerende, provoserende og lære oss noe nytt. Og disse unikumene av noen mennesker skal gjøre alt dette nesten gratis. Umulig – nei. Det krever bare tid og mye hardt arbeid.

Men uansett hvor mye vi planlegger, noe går alltid galt. I år var det journaliststreiken som gjorde at forelesere falt fra i tolvte time. Da er det flott at man har kollegaer som kan steppe inn på utrolig kort varsel, og gjøre en god jobb.

Jeg har i mer enn ti år deltatt på de nordiske seminarene. De har vært spennende, meget forskjellige og utbytterike, om enn i noe ulikt omfang. Men det aller viktigste er den samhørigheten som jeg etter hvert føler med kollegaene fra de andre nordiske landene.

Første dagen på seminar føler vi hverandre litt på tennene og snubler litt i mer eller mindre uforståelige ord og uttrykk. Utpå kvelden dag to har absolutt ingen det som ligner språkproblemer og forbrødringen er total. Dag tre er alle litt oppgitte, for hvorfor skal vi reise hjem nå

når vi har det så fint sammen? Men heldigvis, neste år ses vi forhåpentligvis igjen.

For oss som deltar er det helt klart at seminaret utvilsomt gir en bedre og bredere forståelse for de nordiske naboene våre. Mange av oss har fått gode, varige relasjoner med kollegaer i de andre landene og holder kontakten året rundt. For ikke å snakke om at vi også har fått venner og drar på besøk til hverandre.

For oss som arrangerte seminaret er det en stor og utilsørt tilfredsstillelse å se at alle bidro til og gjøre dette til en suksess. Tusen takk til samtlige som deltok.

Ann-Magrit Berge
Seminaransvarlig
Frilansjournalistene/NJ

Foto: Lysebu

Spesiell takk til:

Per Ivar Vaagland og Fondet for dansk-norsk samarbeid samt Lysebu og Norsk Journalistlag som satte oss i stand til å gjennomføre dette seminaret.

Takk til foreleserne:

Christopher Allbritton fra USA, Hilde Korsæth som sammen med sitt lille barn kom fra Russland, Bjørn Lindahl fra Sverige, Tapio Vestinen fra Finland, Jens Utoft fra Danmark, Berit Griebenow, Åsulv Edland, Elisabeth Eide, Fredrik Wandrup, Johnny Haglund, Trude Jahren og Ola Flyum.

Takk til seminarkomiteen:

Reidar Jensen, Tor Coward, Anette Haugen, Jørn Wad, Anne-Lise Hammer og Ann-Magrit Berge har hatt ansvar for planlegging og gjennomføring av seminaret.

Nordiska frilansmötet:

Bloggar och gränsöverskridanden

Året är 1960. Kongo har frigjort sig från Belgien och på flygplatsen i Léopoldville sitter folk som vill lämna landet.

Då kommer en brittisk radiojournalist och frågar vitt och brett:

– Anyone here who has been raped and speaks English?

Historien ovan berättades av Elisabeth Eide, vid årets nordiska frilansseminarium som hölls på Holmenkollen i Norge.

Eide, som är såväl journalist som författare och amanuens vid Norges journalisthögskola, var en av dem som samlade mest åhörare.

”Journalistik över gränserna” var temat för årets möte. Och inledningsvis skulle journalister från de nordiska länderna tala om hur de ser på sina grannländer.

– Jag har bott här i 20 år och under visar ibland svenska lärarkandidater. När jag ber dem skriva fem ord som stämmer in på Norge blir det lusekofte, ryggsäck, gå på tur, skida samt ”akku-rat”.

Och normmännens ord för oss är kos-tym, attachéväska, ta sin Volvo, ej skida utan sitta i röd stuga samt ”lagom”, berättade svenske korren Björn Lindahl med ett skratt och menade att schablonerna sitter stenhårt.

Tapio Vestinen, korre i Oslo för finska teven, berättade att han med tiden blivit alltmer irriterad på hur mycket det pratas i Norge.

– När vår författare Paasilinna var här sade han: ”Vi finner handlar, vi snackar inte. Och om inte alla vår drömmar slår in tar vi livet av oss.”

Någon djupare debatt om hur vi

nordiska journalister i media beskriver varandra, blev det sedan tyvärr inte.

Afghanistan

Elisabeth Eides upplevelser från Afghanistan lämnade dock ingen oberörd. För alla som är intresserade av att ge sig iväg på jobb i den så kallade tredje världen, hade hon många kungssord att förmedla.

– Tiden är din fiende. Du ska på mycket kort tid såväl lära känna som bygga upp förtroende hos ett för dig helt främmande intervjuobjekt.

– Själv försöker jag efter första intervjun tänka igenom vad som sagts, och nästa dag försöka få en intervju till.

– Se upp vad gäller erbjudna tolkar och förmedlare. De kan ha en egen agenda och vilja få fram annat än vad ditt intervjuobjekt vill. Försök i möjligaste mån vara påläst om förhållandena du ska skildra.

– Konventioner spelar stor roll och din publik väntar sig vissa saker. Försök i möjligaste mån gå förbi detta och ge din alldeles egen bild av sakernas tillstånd.

Eides föredrag drog ner applåddaskor, och populärt var det också när amerikanen Christopher Allbritton talade. Han driver en så kallad blogg, det vill säga en dagligt uppdaterad, egen journalistisk hemsida. Adressen är ”Back-to-iraq.com”.

– Jag har omkring 40 000 läsare. Min utrustning när jag rapporterade från kriget i Irak var en laptop, en digitalkamera och satellittelefon. Det hela finansierades genom att människor gav frivilliga donationer, och alla kan gratis läsa min interaktiva blogg, berättade han.

Enligt Allbritton finns i USA idag ett par hundra seriösa bloggar, med

Den amerikanske frilansen Christopher Allbritton rapporterade från Irak med laptop, digitalkamera och satellittelefon som verktyg. Dagligen uppdaterade han sin egen nyhets-sida på nätet, en ”webblogg” eller ”blogg” där läsarna själva kan beställa och betala för rapportering. Foto: Per Jensen, Danmark

ständig uppdatering. Själv lever han även på att skriva för magasin.

Nordisk blogg?

Är bloggar något även för nordiska frilansare?

– Maybe. Man kan ju till exempel lägga ut en liten trailer om en större artikel man vill skriva, och be att var och en som är intresserad sänder in fem euro, svarade han.

Av reaktionen bland deltagarna lär det nog dock dröja, innan nordiska bloggar blir en lönsam fluga bland frilansare.

– Skulle knappast gå i mitt land, sade en finländare.

Norge var, av självklara skäl, mest representerat vid konferensen. Även Danmark och Finland hade många deltagare, medan endast sju i Sverige boende frilansare deltog.

Detta märktes tydligt i den traditionella brännbollsturneringen, där norrmännen vann, före danskarna och finländarna. Sist kom Sverige.

Nästa år sker konferensen i Helsingfors. Svenskan Ingela Hofsten slog huvudet på spiken, när hon vid avskedslunchen utbrast:

– Ofattbart att inte fler svenskar anmäler sig. Programmen brukar vara jät-tebra och här har du en helt unik möjlighet att lära känna och knyta vänskapsband med andra frilansare.

Sören Viktorsson,
Sverige/Finland

Nordisk identitet – finnes den?

● Av Reidar Jensen, Norge

4

Første foredragsholder i seminardelen var Berit Griebenow, generalsekretær i Foreningen Norden i Norge, tidligere redaksjonssjef i Norsk Rikskringkasting (NRK) og informasjonssjef i det norske Kulturdepartementet. Hun stilte spørsmålet "Nordisk identitet – finnes den?" Svaret er at den nordiske identiteten fortsatt finnes, i første rekke gjennom språkfellesskapet. Men også felles historie, velfredssamfunnet og den nordiske likhetstanken hører med til grunnlaget. Siden 1919 har de nordiske Foreningene Norden arbeidet for nordisk forståelse og samarbeid, i 1952 kom Nordisk Råd og i 1971 Nordisk ministerråd. I tillegg har vi en lang rekke avtaler som skal sikre samarbeidet og legge til rette for mobilitet i Norden. Avtalen om passfrihet kom tidlig, og senere har vi fått et fritt arbeidsmarked og sosiale rettigheter selv om du flytter til et annet nordisk land. Hun mente likevel at den omfattende internasjonaliseringen har trukket interessen vekk fra nabolandene. Vi opplever den nordiske identiteten i første rekke når vi reiser utenom Norden. I internasjonale miljøer blir de nasjonale skillelinjene i Norden borte, og vi føler oss som en enhet.

Berit Griebenow, generalsekretær i Foreningen Norden i Norge.
Foto: Alf Bergin, Norge

Ordets makt

Griebenow siterte en rekke forskere som har gransket den nordiske identiteten. Den finske sosiologen Erik Allardt understreker særlig religionen og den lutherske pliktfølelsen som et kjennetegn. Nordboere tror på ordets makt, og de tror på nasjonale løsninger i sosiale spørsmål. Allan Karker, dansk universitetslektor i nordiske språk, understreker de nordiske språkernes betydning for identiteten. Det er unikt med et språkfellesskap som den dansk-norsk-svenske. Den skaper en språklig identitet som knapt finnes noe annet sted i verden. Samtidig lærer også finner, samer, islendinger, færinger og grønlandere et nordisk språk på skolen. Det betyr at alle nordboere, i større og mindre grad, kan kommunisere sammen på et nordisk språk.

Jean-Francois Battail, fransk professor i skandinavistikk i Paris, gav ifølge Griebenow et så positivt bilde av Norden at nordboerne selv nok synes at han overdriver. Han mener at de nordiske landene har kulturkvaliteter som savner sidestykke i resten av verden. I Norden finnes for eksempel en naturlig forbindelse mellom finkultur og folkelig kultur. Ikke minst de nordiske forfatterne har vist at man kan ha dype røtter i en bygd og likevel være universell. Og nordboerne er i virkeligheten de beste europeerne. Vi har lært oss andre språk, vi har lett for å tilegne oss andre synsmåter, vi er bereiste, understreker Battail.

Den nordiske naturen

Også innbyggerne i andre europeiske land og afrikanere på besøk i Skandinavia opplever de nordiske landene som fredelige og harmoniske, samtidig som samfunnet er effektivt og godt organisert. Livet er godt å leve – kanskje litt kjedelig, ifølge irene – og det er stor nærhet til skoger, fjell og annen natur.

Dette går også fram av en tegne- og skrivekonkurranse Foreningen Norden og Nordisk Ministerråd arrangerte høsten 2000. Det kom inn nesten 1800 bidrag fra skolelever på Åland, Færøyene, Island, Finland, Danmark, Sverige og Norge, og juryen hadde en vanskelig oppgave med å kåre vinnerne.

*Jag tycker om hela Norden för freden.
Jag tycker om Sverige för skogen och fåglarna, Finland för badplatserna, Danmark för solen och värmen, Norge för fjällen och snön.*

Men bäst er Sverige för där finns Härnösand och där finns jag Hedvig med mina två bröder och mamma och pappa. Och så har jag tagit mej friheten att börja i två porter bandy och curling. Hej då,

skrev en av vinnerne, den da 11 år gamle Hedvig Jonsson fra Härnösand i Sverige.

Hva nå, lille Norden?

Samtidig sier den norske professoren Thomas Hylland Eriksen at det nordiske samarbeidet nå befinner seg på et lavmål, med Norges USA-orientering og det danske, svenske og finske medlemskapet i EU. Han mener at hele begrepet Norden er utgått på dato, at det er få muligheter for fellesnordisk identitet og felles sikkerhet, og at vi må reise sør for Alpene for i det hele tatt å få øye på noe nordisk fellesskap.

Hylland Eriksen mener at verden krymper, og at det 21. hundreåret begynte allerede i 1991. Da var den kalde krigen slutt, Internett startet sitt seierstog over verden, og Jugoslavias oppløsning begynte.

Midt i all denne forandringen er det likevel et behov for å finne hjem, å få kontroll og styrke sin egen identitet. Hylland Eriksen anbefaler derfor at vi satser på å utvikle og ta vare på

På seminaret deltok 75 frilansere fra Danmark, Finland, Sverige og Norge.
Foto: Mogens Laier, Danmark

identiteter som mer bygger på ulikheter enn på likheter.

Han viser til forfatteren Salman Rushdie, som da han fikk spørsmålet om hvor han hadde røttene sine, så ned på bena sine og svarte:

- Hva har jeg under mine ben? Jeg har føtter – ikke røtter, sa Berit Griebenow og siterte Rushdie og Thomas Hylland Eriksen.

Nabolandsklisjeer – og stadig færre nordiske nyheter

Deretter var det klart for paneldebatt mellom frilansjournalist Jens Utoft, Danmark – han hadde hoppet inn på kort varsel etter at den oppsatte danske deltakeren hadde fått forfall – Björn Lindahl, som blant annet er Oslo-korrespondent for Svenska Dagbladet og sekretær i korrespondentforeningen Foreign Press Association (FPA) i Norge, NRK-medarbeider Åsulv Edland, som er redaktør i ERNN, Eurovisjonens regionale nyhetsutveksling i Norden, og Tapio Vestinen, som er Oslo-korrespondent for den finske kringkastingen YLE. Jens Utoft, som er dansk redaktør for et fellesnordisk tidsskrift om fryseriteknikk, fortalte om sine erfaringer fra dette prosjektet. Han mente det var svært interessant at det går an å gi ut et

tidsskrift både på svensk, dansk og norsk – og få det til å gå rundt økonomisk. Björn Lindahl viste et lite lysbilde show av nordboerne, slik vi ofte liker å framstille hverandre: Den naive norske skiløperen i lusekofte, den stive og tilknappe svensken, den joviale men temmelig utflytende dansken og den fulle finnen – alt hentet som illustrasjon til en rapport fra Nordisk Ministerråd. Deretter viste han illustrasjoner fra årsrapportene til svenske Telia og Norske Telenor det året da de to teleselskapene skulle slåes sammen, og fikk salen med seg på at det kanskje ikke var så underlig at denne fusjonen havarerte, kulturforskjellene tatt i betraktning. Mens illustrasjonene i den svenske rapporten forsøkte å spille på mennesker, familie og nærhet, var det nesten ikke et menneske å se i de norske illustrasjonene – bare teknikk, antenner og store, ødselige vinterlandskaper. Åsulv Edland orienterte om den nordiske utvekslingen av fjernsynsnyheter. Han mente at både den nordiske identiteten og kunnskapene om nabolandene var mindre nå enn tidligere, og det samme gjaldt språkforståelsen. Best fra det kom kanskje nordmennene, som forstår svensk godt. Han trodde likevel at det gikk mot mer og mer engelskspråklig

kommunikasjon.

- Det er ikke så lett å selge nordisk stoff som før, sa Edland, som mente at Norden som journalistisk hjemmemarked var blitt klart svekket.

Større forskjeller enn vi tror

Tapio Vestinen, som er norsk gift, mente det var en oppgave for journalister å forsøke og skape en nordisk identitet. Men han ble stadig forbauset over hvor store forskjellene egentlig er mellom de nordiske landene. Mange nordmenn har for eksempel en svært stereotyp oppfatning av Finland – eksempler er klisjeene om "finsk tv-teater" og vitsene om "Pekka och Toivonen".

Paneldeltakerne var ellers enige om at den nordiske identiteten er i endring, og at nordiske språk i større og større grad blir erstattet av engelsk. Norske forskere skriver nå oftere og oftere avhandlingene sine på en slags pidgin-engelsk. Det samme problemet finnes i Danmark, ved at danske forskere nesten ikke lenger produserer på dansk språk. De mente også at nordiske journalister har en stor oppgave med å gripe tak i egen nasjonal selvgodhet – da kan vi kanskje komme hverandre noe nærmere.

Nordisk identitet eksisterer

● Av Alf Bergin, Norge

6

Årets nordiske seminar på Lysebu i Oslo ble en stor suksess fra begynnelsen til slutt. Temaet «Nabolandsbilder – journalistikk over grensene» var et spennende utgangspunkt for de 75 deltakerne fra Sverige, Danmark, Finland og Norge. Den nordiske identiteten eksisterer bestemt – selv om mye skiller oss fra hverandre. Da er det andre ting som forener oss på aller beste måte.

Første dag fokuserte nettopp på den nordiske identiteten. Om den finnes, hva som skiller og hva som forener. Berit Griebenow er generalsekretær i Foreningen Norden, Norge. Hun innledet og tok utgangspunkt i hvem

Paneldebatten tok utgangspunkt i hva som skiller og hva som forener i Norden? Fra venstre: Jens Utoft, Bjørn Lindahl, debattleder Anne-Lise Hammer, Åsulv Edland og Tapio Vestinen.
Foto: Alf Bergin, Norge

vi nordboere egentlig er og hva det nordiske består i?

Ikke lett å finne

–Det finnes en nordisk identitet, men den er ikke bestandig like lett å finne. Identitet er svært individuell, og påvirkes blant annet av språk, tilhørighet, kultur, tradisjon og politikk. Vi har flere identiteter og identifiserer oss ofte med hjembyen/hjembygda, deretter landsdelen og så landet. Når det blir snakk om regionen, altså Norden, er nok identitetsfølelsen svekket, og prater vi om Europa, blir følelsen enda svakere. Den omfattende internasjonaliseringen og globaliseringen, med sterke impulser utenfra, har også trukket interessen bort fra nabolandene. Vi snakker om den globale landsbyen, sa Griebenow.

Nok en gang ble Nordisk Frilansseminar en klar innertier. Seminarkomiteens Ann-Magrit Berge og Reidar Jensen kunne puste lettet ut og finne frem smilene.

Foto: Alf Bergin, Norge

Hun var ikke redd for en utvisking av vår nordiske identitet. –Vi kan ha mange identiteter. Språkfelleskapet og evnen til å forstå hverandre ble trukket fram, og Griebenow fremholdt at skoler og medier er viktige aktører. Vi må ta vare på det som er verdifullt, avsluttet Berit Griebenow.

Hva skiller og hva forener?

Nabolandsbilder, eller kanskje vi kan kalle det «naboglansbilder»? Første dag av det nordiske seminaret var forbeholdt å sette fokus på oss selv, på vår egen identitet og hva som skiller og forener oss? Dette som kom klart fram under paneldebatten senere på dagen. Her fikk vi ta del i nordiske journalister og deres tanker om dette temaet. Deltakerne i paneldebatten var skjønt enige med Berit Griebenow om at det er mye som påvirker den nordiske identiteten. Åsulv Edland er leder for Nordvisjonskontoret i NRK Fjernsynet. Han sa at identiteten finnes, selv om den er i ferd med å smuldre opp.

–Identiteten var nok kraftigere før, kunnskapen om våre naboland minker, dette gjelder nok også språkforståelsen, sa Edland.

Sveiset sammen

I løpet av første seminardag ble deltakerne sveiset sammen i beste nordiske ånd. Tradisjonen tro ble det arrangert nordisk mesterskap i brennball. Like tradisjonelt var det vertslandet som vant denne tvekampen som også inneholdt et koselig innslag da Lambertseter Ungdomskorps, anført av Lars Aarønæs, kom marsjerende inn på kamparenaen.

Siden gikk det slag i slag med forskjellige foredrag og delseminarer. Og den sosiale underholdningsfaktoren var svært høy. Seminaret var lagt opp med mange og interessante programposter, derfor var det avslutningsvis en fysioterapeut som avsluttet det hele. Trude Jahren tok oss med på et realistisk foredrag om stressreaksjoner, avspenning og såkalt kollegamassasje. En fin avslutning på to spennende og interessante døgn i Oslo.

Skulle det være noe negativt å bemerke til årets seminar er det to ting: Gjennomsnittsalderen på deltakerne begynner å bli temmelig høy, uten at vi har noen konkrete tall på det. Hvorfor er det så vanskelig å samle yngre frilansere til dette seminaret?

Det andre er prisnivået! Kan det her være noen sammenheng? 50 kroner for en flaske øl er drøy kost – selv for en dreven frilanser.

*Pausene ble benyttet av ivrige seminardeltakere til å diskutere videre hva som skiller og forener.
Foto: Alf Bergin, Norge*

Tradisjonen tro var det vertslandet som vant årets nordiske turnering i brennball.

Vi heroppe og de dernede

Nye måder at lave journalistik over grænserne

● Af Jette Møller Nielsen, Danmark

8

Skal "de dernede" i Afrika, Asien og Latinamerika blive ved at være beskrevet og defineret af "os heroppe" i Norden ud fra de fordomme, vi nu har? Eller kan man skabe en ny verdensorden for information og kommunikation?

Elisabeth Eide går ind for en ny verdensorden, hvis hovedpunkter er:

- . uafhængighed og selvtillid
- . kulturel identitet
- . demokratisering
- . udvikling
- . retten til at kommunikere

I foredraget *Journalistik over grænserne* på Nordisk Seminar 2004 på Lysebu i Norge udviklede hun, hvordan vestlige journalister kan lave, hvad hun kaldte anstændig journalistik om "dem dernede". Hun talte med baggrund i egne erfaringer: Journalisten, forfatteren og lektor ved Norges Journalisthøgskole Elisabeth Eide har opholdt sig knap tre år

i Afghanistan (under og efter taleban-regimet), Pakistan, Bangladesh og Indien og har også rapporteret fra en række andre asiatiske, latinamerikanske, nordafrikanske og europæiske lande.

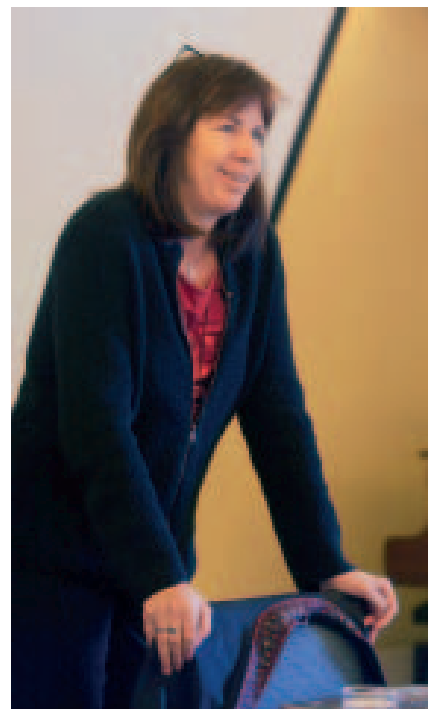
Hindringer og muligheder

Der er mange hindringer for anstændig journalistik:

Mangel på tid til at lære folk at kende og skabe tillid. Det kan man kompensere for med koncentration, mente hun.

Mangel på dybtgående viden og sprogfærdigheder kan man kompensere for ved at opsøge lokale eksperter og ikke kun nøjes med eksperter fra sin egen kulturkreds.

Journalister møder ofte "mellemmænd", der gerne vil tale på vegne af de mennesker, man helst selv ville tale med. Her er det vigtigt at vurdere (så godt man kan), om de kun er tolke, eller om de

Elisabeth Eide talte om journalistik over grænserne på årets FreelanceSeminar. Foto: Mogens Laier, Danmark

tolker ud fra egne behov og ønsker. På samme måde er det vigtigt at have filter på i forhold til de individer eller organisationer med stærke egeninteresser, som journalister ofte er afhængige af i det fremmede.

Konventioner og fordomme kan også hindre anstændig journalistik. Men i stedet for at anlægge en nordisk synsvinkel kunne man prøve andre vinkler, f.eks. lade være med at opfatte hverdagslivet i det fremmede som noget ligegyldigt. Man kunne også skippe selvcensuren og den konventionelle reportage.

Det kunne jo være, sagde Elisabeth Eide, at publikum gerne vil se, høre eller læse ukonventionelle reportager. Hun advarede også mod "etnificering", som når man f.eks. på et marked i det sydlige Tyrkiet kun fotograferer kvinder i traditionelt tøj, selv om der også er

mange kvinder i mere moderne tøj på markedet.

En god indgang til at lære et land at kende er at finde lokal litteratur, som er oversat til f.eks. engelsk, eller at opsøge den lokale kunst og musik. Det kan være med til at fremme den identificering - at sætte sig i andres sted - som er så vigtig for anstændig journalistik om "dem dernede".

Verden på hovedet

Hilde Korsæth, norsk fotojournalist, har vendt verden helt på hovedet: Med arbejdsbase i Vadsø i det allernordligste Norge, altså i det vi andre vil kalde et udkantsområde, beskæftiger hun sig med Rusland, Norge og Canada - set fra nord. Hun finder det meget frugtbart professionelt at anlægge dette "omvendte" perspektiv på det nordlige contra det sydlige, så "vi heroppe" nu er

"de dernede". På workshoppen Grænseløs freelancer fortalte hun, der tidligere har arbejdet for det norske statsfjernsyn NRK, om at være selvstændig, have eget selskab og arbejde fra toppen af verden. For eksempel med dokumentarfilmen "Biznis i Zig-Zag", der gennem to år følger en norsk og en russisk kvindes forsøg på - med udgangspunkt i henholdsvis Vadsø og Murmansk - at skabe en fælles forretning i modebranchen med norsk design af modellerne og fremstilling af dem på den russiske kvindes tekstilfabrik.

Dokumentarfilmen kom tæt på den ikke så professionelle unge norske kvinde og den langt mere erfarne russer og deres vanskeligheder af forskellig art tværs over grænserne. Filmen varede en time, og det var ikke for meget.

Den årlige dyst i rundbold er en tradition på Nordisk FreelanceSeminar
Foto: Mogens Laier, Danmark

Skovtur i det smukke landskap omkring Lysebu.
Foto: Mogens Laier, Danmark

Med læserne i krig

Amerikansk krigsreporter i Irak er finansieret af læserne, der vil have uafhængig og kritisk journalistik

● Af Jens Utoft, Danmark

10

Den amerikanske freelance-journalist Christopher Allbritton, tidligere reporter for AP og New York Daily News, er i øjeblikket på sin tredje reportage-rejse til det krigshærgede Irak. Det udsædvanlige er, at turen er finansieret af flere hundrede af læserne af hans weblog. Foreløbigt har han modtaget over 11.000 USD til finansiering af denne tur. Formålet er uafhængig og kritisk

journalistik om konsekvenserne af den amerikanske besættelse af Irak. Jeg mødte Chris i Oslo på et seminar for nordiske freelance-journalister, hvor han fortalte om sit projekt og om sine erfaringer fra sin forrige tur til Irak, hvor han i marts 2003 angiveligt var verdens første læser-finansierede krigs-korrespondent.

Han medbringer en bærbar (og skud-sikker) laptop, digitalt kamera og en satellit-telefon, hvormed han kan opdatere sin weblog.

Chris rapporterede første gang på denne måde under den amerikanske invasion sidste år, hvor han blev smuglet ind over den lukkede grænse fra Tyrkiet med hjælp fra kurdiske venner.

Direkte fra Oslo til Irak

Denne gang rejste han til Irak via Jordans hovedstad Amman, hvortil han ankom direkte fra seminaret i Oslo. Som ene mand uden en nyhedsorganisation i ryggen er det store problem at blive opdateret med informationer fra øvrige medier. Men her får han stor hjælp fra sine læsere, som er flittige til at komme med kommentarer og tips, fortalte han.

For læsere, der yder et bidrag til turen, leverer han en særlig service i form af udvidede reportager og billeder, som ikke bliver offentliggjort på webloggen. Jeg har dog endnu ikke modtaget eksempler på dette, men måske er mit bidrag på 20 USD ikke stort nok til denne eksklusive service, eller også er det fordi, han endnu ikke er nået til Irak.

*Christopher Allbritton er krigskorrespondent i i Irak.
Foto: Mogens Laier, Danmark*

Dansk triumf på den store bryllupsdag

Brudepar på catwalken ved svæømmepølen

● Af Flemming N. Andersen, Danmark

Der var faktisk mulighed for at se dansk tv for de 15 danske deltagere i Nordisk Seminar i Lysebu lidt nord for Oslo midt i maj. Og der blev da skævet lidt til fjernsynet i pejsestuen, når man lige kom forbi. I sær den 14. maj, hvor der blev holdt et meget omtalt kongeligt bryllup. Men de fleste deltagere lod til at være mættet af mange måneders optakt i alle tænkelige medier. Hvorfor de hellere lod sig optage af det fremragende program, de norske værter havde stablet på benene i fortrinlige omgivelser. Og var ganske tilfredse med at være i eksil nordpå et par dage.

Og vist nok lige omkring det tidspunkt, hvor alle de fine royale gæster satte sig til bords, fejrede den lille udsendte flok danskere så en sejr i konkurrence med finner, nordmænd og svenskere. Catwalk langs svæømmepølen, havde nordmændene udfordret til. Der var mange fantasifulde udklædninger. Dejlige damer og mageløse mænd.

Danmark var dårligt repræsenteret. Trods mange forsøg på overtalelse lykkedes det kun at få to til at stille op. Hvilket så til gengæld blev gjort med stil. Hverken nordmænd, svenskere eller finner kunne måle sig, da Karin Bech og Jette Møller Nielsen i løbet af en halv times tid fremtryllede det perfekte par. Inspireret af brylluppet hjemme i Danmark må det indrømmes. Men ved hjælp af et sengetæppe, en hovedpude og hvad der ellers var til rådighed i kufferten og på værelset lykkedes de to at danne et perfekt par. Kronprinsesse med langt slæb på kjolen, fornem hat i dronningestil og en nydelig brudepige eller hofdame til at tage slæbet. Klare vindere.

Deltagere på catwalken.
Foto: Mogens Laier, Danmark

Hvilket brudepar ved bassinkanten!
Foto: Anette Haugen, Norge

Nordiska seminariet och Nordstymötet har hållits i Oslo

Foto: Mogens Laier, Danmark

Petra Quiding, Christina Falkengård, Malin Wahlstedt, Ingela Hofsten, Abdullah Gürgün från Frilans Riksstyrelse samt Ann-Marie Schröder, Nordisk koordinatör, och Arne König, representant för Journalistförbundet, NJF och FREG, var närvarande.

Vi gjorde en utvärdering av nordiska seminariet. Alla var nöjda men många undrade varför så få svenskar deltog. "Kan det vara på grund av att svenskarna inte kan få mera bidrag/stipendier för att delta i seminariet" undrade några deltagare. Efter Koordinatorns rapport diskuterade vi reglerna för det nordiska samarbetet och beslutade att skicka ett uttalande till samtliga nordiska förbundsstyrelser med begäran om att den nordiska koordinatören ska delta och tala vid NJF-möten och seminarier.

Samtliga deltagarländer lämnade rapporter. Arne König rapporterade om läget i NJF och FREG. Upphovsrätten, tryggheten, arbetsmarknaden och det politiska arbetet disku-

terades också på mötet. Vi beslöt också att bilda arbetsgrupper med representanter från olika länder kring dessa områden. Även integration diskuterades. Vi ska kartlägga praxisen i olika nordiska länder.

Nordiska seminariet ska anordnas av Finland nästa år, den 10–12 juni 2005.

Vi diskuterade en del ämnen och ska fortsätta med att komma med flera förslag. Under nordiska seminariet och stymötet strejkade våra norska kollegor. Stymötet skickade ett solidaritetsuttalande till Norska Journalistförbundet: "Er kamp är också vår!"

Nordiska seminariet hölls med framgång. Och lunchbufféerna var obeskrivliga på Lysebu Konferenscenter.

Ni kan läsa mer om nordiska seminariet och nordstymötet på vår hemsida: www.frilansriks.org/nyhetsmallar/nordisk040513.htm

Abdullah Gürgün,
Sverige

Frikvarter.
Foto: Jens Utoft, Danmark

Danske Morten Friis Jørgensen med hummer fra den fantastiske lunsjbuffeen på Lysebu.
Foto: Jens Utoft, Danmark